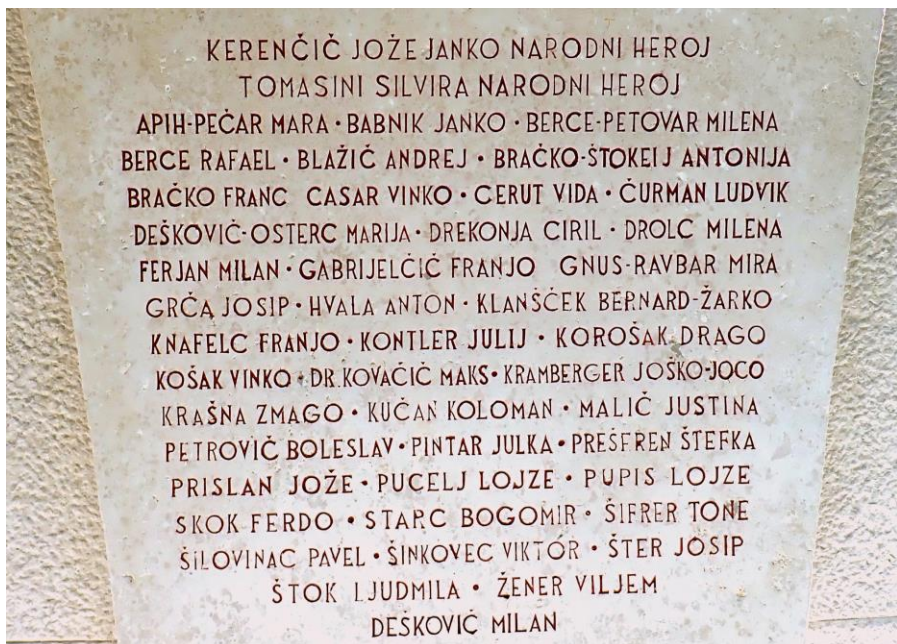

spomenik v parku ob Trubarjevem drevoredu v Murski Soboti

Izdalo
Združenje borcev NOB Murska Sobota

Naklada
600 izvodov

SPOMENIK PADLIM UČITELJEM V GRAJSKEM PARKU MURSKA SOBOTA

V soboškem parku, ob poti, ki vodi h gradu, je postavljen spomenik učiteljem in profesorjem, ki so službovali v Pomurju in ki so padli ali bili žrtve fašističnega nasilja.

Oblasti predvojne Jugoslavije so rade kazensko premeščale svobodomiselnih učitelje. Zaradi naprednega političnega delovanja so jih tedanje prosvetne in politične oblasti največ premeščale v Prekmurje, ki je veljalo za stari Jugoslaviji za deželo pregnanstva – za Sibirijo. Od učiteljev pregnancev je bila večina mladih, med njimi tudi precej Primorcev, ki so pribežali iz fašistične Italije v Jugoslavijo.

V novem okolju in med drugačnimi ljudmi so se mladi učiteljice in učitelji še bolj zavzeto predajali kulturnemu in političnemu zunajšolskemu delu. Pomagali so v društvih kmečkih fantov in deklet, v telovadnem društvu Sokol, pri izdajanju napredne revije Mladi Prekmurec, učiteljice so vodile dekliske krožke z gospodinjiskim poukom in poukom higijene. Mnogi so delali po smernicah komunistične partije. Seveda tako delovanje prosvetnih delavcev ni bilo všeč reakcionarnemu režimu. In spet je oblast uporabila staro metodo – premeščanje. Nekatere učitelje so premestili med hitlerjanske Kočevarje ali na Hrvaško. Po okupaciji domovine so se mnogi vključili v partizanske enote ali kako drugače podprli NOB.

Na vzhodni strani je napis:

**Kakor ponosni galebi nad vodo,
taki so padli za našo svobodo.**

**V boju proti fašizmu padlim tovarišem
učitelji in profesorji Pomurja
16. maja 1959**

V spomenik je na zahodni strani vklesanih 47 imen prosvetnih delavcev:

Jože Kerenčič - Janko – profesor, doma z Jastrebcev pri Kogu, ustreljen 27. 12. 1941 v Mariboru.

Silvira Tomasini – profesorica, doma iz Trsta, ustreljena 14. 8. 1942 v Trebčih.

Rafael Berce – predmetni učitelj, doma iz Dornberka pri Gorici, padel kot borec NOB 7. 1. 1945 v Zoljanah pri Našicah (Hrvaška). Bil je učitelj v Bogojini.

Andrej Blažič -- učitelj v Gančanih, kot borec NOB umrl v vojaški bolnišnici v Biogradu na Moru.

Vinko Casar – učitelj, doma iz Bogojine, padel je 12. 1. 1944 kot ruski partizan pri Stari Huti na nekdanji poljsko-ruski meji.

Josip Grča – učitelj na šoli v Trimlinih, sin jugoslovanskega prostovoljca, kolonista iz Ttimlinov (Občina Lendava), padel je kot borec NOB v boju z ustaši 22. 4. 1944 v Moslavini (Hrvaška).

Franjo Knafeljc – učitelj, doma iz okolice Trsta, padel je kot komisar bataljona Cankarjeve brigade 29. 12. 1943 v Zvirčah v Suhi krajini.

Jože Kramberger - Joco – učitelj v Murski Soboti, padel je v roški ofenzivi 18. 8. 1942 pri Starih Žagah.

Koloman Kučan – učitelj v Križevcih v Prekmurju, doma iz Adrijancev. Boril se je v I. jugoslovanski brigadi, ki je bila ustanovljena v Sovjetski zvezi. Umrl je zaradi zana, ki jih je dobil v boju z Nemci 3. 12. 1944 v Gornjem Milanovcu.

Boleslav Petrovič – učitelj v Budincih, doma iz Laškega, padel je kot politični komisar NOV 2. 5. 1945 pri Bjelovarju.

Štefanija Prešeren – učiteljica iz Pulja, 24. 11. 1944 so jo ustrelili belogardisti pri Sv. Ani pod Križno goro, učila je v Beltincih.

Ferdinand Skok – učitelj v Srednji Bistrici iz Pulja, padel v boju z belogardisti marca leta 1943 pri Pleterjah.

Viljem Žener – učitelj, doma iz Rajhenburga, padel kot borec – oficir NOV 28. 1. 1945 na Bohorju.

Ludvik Čurman – doma iz Gornjih Slaveč, umrl v ruskem taborišču Hrenovje spomladi leta 1943, učiteljeval je v Serdici.

Ciril Drekonja – učitelj in pisatelj, doma s Tolminskega. Nemci so ga ustrelili 31. 1. 1944 v Št. Vidu nad Ljubljano, bil je upravitelj v Turnišču.

Milena Drole – učiteljica, doma iz Istre. Leta 1944 so jo ubili Nemci v Metliki

Anton Hvala – učitelj, rojen v Volčah. Leta 1944 so ga ubili belogardisti zaradi aktivnega delovanja v OF. Učil je v Trnju.

Vinko Košak – profesor in književnik iz Ljubljane, poučeval je na gimnaziji v Murski Soboti.

14. 10. 1942 so ga ustrelili Italijani v Gramozni jami.

Dr. Maks Kovačič -- doma iz Gradišča. 23. 3. 1945 so ga aretirali ustaši zaradi sodelovanja v NOB. Po obsodbi v Lepoglavji je za njim izginila vsaka sled. Bil je ravnatelj trgovske šole v Murski Soboti.

Anton Miklavčič – učitelj, doma iz Kobarida. Zaradi delovanja v OF so ga Italijani ustrelili 3. 10. 1942.

Milena Petovar, por. Berce – učiteljica, doma iz Ivanjkovcev. 2. 10. 1942 so jo Nemci ustrelili v Mariboru kot talko, ker so se na njenem domu v Slovenskih goricah zbirali vodilni aktivisti Pomurja. Učila je na Kapci.

Julka Pintar – učiteljica, doma s Koroškega. Svojo življenjsko pot je končala 6. 4. 1943. v Auschwitzu.

Jože Prislan – učitelj, doma z Gornjega Grada. Ustreljen leta 1942 v zloglasnem Starem piskru v Celju.

Alojz Pucelj – učitelj, doma iz Sodražice. Februarja 1944. so ga zahrbtno umorili belogardisti pri Novem mestu.

Rudolf Seršen – učitelj, 9. 3. 1944 je bil ustreljen kot talec v Zrečah pri Slovenskih Konjicah.

Bogomir Starc – učitelj, upravitelj v Gaberju, doma z Vipavskega. Ustreljen je bil kot talec v Ljubljanski pokrajini.

Tone Šifrer – profesor in pisatelj, doma s Sorškega polja. 20. 4. 1942 je končal v taborišču Mauthausen.

Pavel Silovinc – učitelj, upravitelj v Melincih, doma iz Krškega. Poleti 1942 so ga v roški ofenzivi ujeli Italijani in ga 30. 7. 1942 ustrelili v Loškem Potoku.

Viktor Šinkovec – učitelj, upravitelj šole v Čentibi, je bil doma iz Ljubljane. Zaradi aktivnega sodelovanja v NOB so ga Italijani aretirali in ga 24. 7. 1942 ustrelili kot talca v Gornjih Otavah na Notranjskem.

Josip Šter -- profesor, doma iz Tržiča, leta 1942 je končal svoje življenje v taborišču Mauthausen.

Ljudmila Štok – učiteljica, doma iz Trsta. Zaradi delovanja v OF so jo ubili Italijani leta 1942. Učila je v Čentibi.

Mara Apih - Pečar – učiteljica, doma iz okolice Trsta, umrla je v Ljubljani za posledicami medvojnega pregnanjanja.

Janko Babnik -- učitelj, doma iz Ljubljane. Umrl 3. 4. 1945 v taborišču Dachau.

Franč Bračko – učitelj v Murski Soboti, doma iz Krčevine pri Mariboru. Umrl 11. 1. 1945 v taborišču Hersbruck.

Antonija Bračko - Štokelj – učiteljica v Kuzmi, doma je bila iz Trsta. Po končani vojni je zaradi prestanega gorja v taborišču Bergen-Belsen umrla leta 1945 v bolnišnici v Hannoveru.

Vida Cerut – učiteljica, doma iz okolice Kopa, zaradi delovanja v OF so jo Nemci poslali v taborišče Bergen-Belsen in jo med potjo 7. 4. 1945 ustrelili.

Milan Deškovič – profesor, ravnatelj šole v Bakovcih, doma iz Veržeja, zaradi posledic uničevalnih taborišč, katerih režim je preživel, je 29. 6. 1946 nenadoma umrl.

Minka Deškovič - Osterc – učiteljica, doma iz Veržeja, umrla je maja 1945 v taborišču Bergen-Belsen. Učila je v Murski Soboti.

Milan Ferjan – učitelj v Bakovcih, doma iz Slovenj Gradca, zaradi sodelovanja v NOB je bil izdan in aretiran, 3. 4. 1945 je verjetno padel med uporniki v taborišču Buchenwald.

Franjo Gabriječič – učitelj, upravitelj v Murski Soboti, doma iz kraja Plave ob Soči. Leta 1944 je končal svoje življenje v taborišču Flossenbürg.

Mira Gnus - Ravbar – učiteljica, umrla je v izgananstvu v Kruševcu.

Bernard Klanjšček - Žarko – učitelj v Veliki Polani in na Tišini, doma iz Števerjana v Brdih. Februarja 1945 je umrl v taborišču Dachau. Bil je šolski upravitelj v Moščancih, na stari šoli je spominska plošča.

Jurij Kontler – učitelj, doma iz Lendave. 31. 12. 1944 je umrl v plinski celici v taborišču Flossenbürg.

Drago Korošak – učitelj, doma iz Vidma ob Ščavnici. Leta 1945 je končal svoje življenje v taborišču Buchenwald.

Zmago Krašna – učitelj, doma iz Idrije. Leta 1945 je umrl v taborišču Dachau. Bil je upravitelj v Adrijancih.

Justina Malič – učiteljica v Bogojini, doma iz Gorice. Leta 1944 je bila aretirana. Madžari so jo 14. 11. 1944 predali Nemcem. Končala je v krematoriju enega od taborišč.

Lojze Puppis – učitelj, upravitelj šole v Nedelici, doma iz Košane. Po letu 1943 je bil na prisilnem delu. Zaradi težkega dela je izčrpan umrl pozimi 1944/45 v Oranienburgu.